

רים*ספרים*ספרים*ספרים

אבשלום - מעזבונו של גיבור נשכח

— מאת אברהם רייבלין —

אחרן אמיר (עורך)
אבשלום

כתבים ומכתבים של אבשלום פיינברג, הוצאה שקמונה בע"מ חיפה, 1971, 392 עמ'

„ארצו של אבשלום היתה הארץ. אולי ארץ-ישראל ואולי פלשתינה, אולי ארץ ציון וירושלים זאולי טרה סאנקטה(1), אך על הכל ובלי ספק ובטשטות הארץ. „וילאייח“ בירת

אבשלום פיינברג
בשנת 1906

„וילאייח“ דמשק ו„סנגיק ירושלים“ — לא בפסקו זה לא צדק אמיר. אבשלום ויתר חברי „גילי“ הסתכנו על מנת לשחרר את א"י מעול התורכים, מן השייכות ל„וילאייח“ דמשק או ביירות ולשחרר את ירושלים מלהיות „סנגיק“ תורכי. זו הסיבה שרצו לעזור לאנגליה לכבוש את א"י. ועוד - ברצות א. אמיר להאר את הארץ בפראותה ובעזיבותה, הוא כותב (בעמ' 13): „טרשים וצחיח סלע, בצות מאלאריה ונחלי תחלואים, מדידת-חרים ושכילי-תחתים, ארץ צפוע ונחש ועקרבים, זכוכ ויתוש ו- מרעושים, ארץ מלח וגפרית, שיח וצרעת, שכול וכשלוך, שידסון וירקון, גרענת ושחפת, מארה ומהומה ומגע רת בכל משלחי-ידי. ארץ מוכתי-שרב, עולסת תרבוני קיץ, הלומת גשמי-זלע טות ואוכלת יושביה בכל פה. ועריה המעטות — סחי ומאוס וצחנת אשפי תות. המולה ריקה וערמת-נכלים, ו- צחלת מושטי יד ועורי. בקיצור ג'ונגל איום ונורא! זוהי הפרות רבה ביותר! אוכירי דק שהירקון היה אז נקי מבילהרציה ועל הכנרת לא ריחפה סכנת שואה כהיום. הקששים המרובים והסבל (ואלת היו!) לא נבעו בעיקר רם מן הטבע ולא בגלל השרב ולא מחמת „גשם ולעפוח“ וכדומה, כדבר רי עורך הספר, אלא בשל השייחים תושבי הארץ שלא ידעו קידמה מה היא; ובעיקר שליט הארץ התורכים, הם שהכנידו את אכסם על הישוב תעברי הצעיר והדל. אל נבוא אליהם כיום בתלונה על כך, — אבל כזה היה המצב.

חלקים ממנוגורפיה זו על אבשלום פיינברג וכן כמה כאמרותי רצוי לכלול בספרי הלימוד של בחי הספר שלנו.

הישוב העברי בארץ-ישראל, שהוכיח בדרוה האחרונה, מאז התחדשותו במאה הקודמת, כמה וכמה גיבורים להיסטוריה של עם ישראל, נמה לשכוח את אבשלום פיינברג. יהפך זכרנו לכך הימים הקשים, ימי אתחלתא דגאולה: שנות המלחמה העולמית הראשונה שבה בכל שנא זודסו את אנשי „גילי“ שאבשלום היה אחר מראי שיה, ולאחר מכן הצהרת בלפור וכיבוש הארץ בידי התורכים.

רק זה לא כבר נזכרו בו, בגבור ה„צבר“ המופלא הזה — עם גלוי עברו המיוחס במדבר סיני, במקום בו נפל שדוד מכהריו חילים (או שוטרים) תורכים, בשנת 1917, בדרך כו ביתר עם יוסף לישנסקי חברו מא"י למצרים בשליחות מחתרת „גילי“, והוא או כבן 28 שנה בלבד. ובהחלט ראוי אדם זה להנצחה. את שמו ואת מותו מצא אבשלום כלוחם, כתבר מחתרת שאטרתה היתה להציל את הישוב משלטון הטור של ה- תורכים (וכמעט הכיאה ע"י כך שואה על הישוב).

אבל אבשלום הצעיר היה יותר מזה: הוא היה פיטן, רומנטיקן, וי אפשר לומר גם, כי היה הוגה דעות ופוליטיקאי מפותח. דבר זה מתברר ביחוד מספר זה שלפנינו, בו קובצו כמה עשרות ממכתביו, יומן-מסעים שלו וכן דו"חות שחיבר בשנת 1915 בשביל הקצין הבריטי ל. וולי ובש- ביל הנריטה סולד בניו-יורק. דו"ח זה עצמו, שנכתב באוקטובר 1915 באלכסנדריה משתרע על יותר ממאה עמודי-דפוס ובו פרטים שיש ברבים מהם ענין גם היום. מענינת הערכתו האוהדת של אבשלום לאהרן אהרונ' סו, ראש המחתרת, אשר בה פותח אבשלום את הדי"ח הזה, הוא מספר מפעולותיו של אהרונסון, תוך הפלגה בשבחים עליו, „דברים אשר מורי ורבי יקרה, היה מסתרים בענוונותו בקפדנות ואולי יכתישם“. גם „יומן המסעים“ יענין את הקוראים. „שירה ומחקר משמשים בו בעהובויה“, כפי שמציין עורך הספר.

בזמן הדבר שאין במאמר זה מקום להעתיק ולו רק כמה סאמרותיו של אבשלום, אבל אי אפשר שלא לציין, שעוד בשנת 1907, כלומר, שנים רבות למדי לפני סרוך המלחמה הי- עולמית ולפני יסוד „גילי“, הוא כבר כותב: „ואם אנתח נפול בטרם הגעי נו / ולא נוכח לדאות עם שב / גוריש לבנינו את הרות שבנו / למלא אתרינו את שורות הקרב. אבשלום היה אז בן 18.

או שהוא כותב ספארים אל אביו (גם זה בשנת 1907): „רבים אנו מהבולגרים, הסרבים והארמנים גם יחד, למרבה אסוננו רחוקים אנו כלומר, מרחוקים היהודים מאי ו- מפורזים בארצות השונות — א.ר.); אך יש לאגוד את העצמות היבשות של השלד הנושן. יש להעלות עליו בשר, לקלוע שרירים, לתת דם, ולס- חוב אותו הכיתה ושם הימצא תימצא לו גם נשמה“.

ציוני המאמר הגדול והמאלף, קיים למנוגורפיה, של עורך הספר א. אמיר. אבל יש ומתוך האצה („שוונגי“ נמ' הרת, הריחו גולש ואומר דברים תמני- הים במקצת, כגון (בעמ' 12), כשהוא קובע בצדק, שהארץ היא שעשתה את אבשלום כפי שהיה, מציין א. אמיר: